

Brusel 5. března 2025
(OR. en)

6768/25

Interinstitucionální spis:
2025/0051(COD)

ENER 51
ENV 119
CLIMA 49
IND 56
RECH 80
COMPET 119
ECOFIN 237
CODEC 205

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	5. března 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 99 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938, pokud jde o úlohu uskladňování zemního plynu pro zajištění jeho dodávek před zimním obdobím

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 99 final.

Příloha: COM(2025) 99 final

V Bruselu dne 5.3.2025
COM(2025) 99 final

2025/0051 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938, pokud jde o úlohu uskladňování zemního
plynu pro zajištění jeho dodávek před zimním obdobím**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

a) Bezpečnost dodávek

Výzvy, kterým EU čelí v oblasti energetické bezpečnosti, souvisejí především s tím, že je v dodávkách primární energie závislá na zemích mimo EU. Zavedením Zelené dohody pro Evropu si EU vytýčila důležité kroky ke snížení své závislosti na dovážených fosilních palivech, a to stanovením ambiciózních cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Energetická krize v roce 2022 a následný šok z cen energií však jasně ukázaly, že je třeba učinit více a podniknout další kroky ke snížení závislosti EU na zdrojích primární energie z nečlenských zemí. Zejména plán REPowerEU stanoví důležitá opatření k ochraně domácností a podniků před otřesy v oblasti dodávek prostřednictvím: i) posílení kapacity podzemních zásobníků plynu; ii) modernizace a rozšíření infrastruktury pro zkapalněný zemní plyn a iii) diverzifikace zdrojů i tras plynu přiváděného plynovody.

K dosažení těchto cílů je nezbytné prodloužit platnost některých opatření, zejména listopadového cíle naplnění zásobníků plynu, který byl dříve přijat na omezenou dobu. Současně se změnila tržní podmínky. Předkládaným návrhem a v návaznosti na dnes přijaté doporučení Komise usiluje Komise o zajištění energetické bezpečnosti a odolnosti energetického systému Evropské unie a zároveň podporuje členské státy tím, že jim dává ještě vyšší míru flexibility, pokud jde o trajektorie naplňování, aby mohly cílů naplnění zásobníků plynu dosáhnout vlastním tempem. Tímto způsobem se sníží zatížení soustavy a minimalizuje

prostor pro narušení trhu.

b) Úloha uskladňování plynu, současné problémy a flexibilita

Uskladňování plynu přispívá k bezpečnosti dodávek tím, že v případě silné poptávky nebo narušení dodávek poskytuje dodatečný zdroj. Ze zásobníků pochází 25–30 % plynu, který se v EU v zimě spotřebuje. Během otopného období snižují potřebu dovážet další plyn a pomáhají absorbovat šoky způsobené narušením dodávek.

S ohledem na tuto skutečnost a s cílem zabránit tomu, aby byly ruské dodávky plynu zneužívány jako zbraň, a zamezit tržní volatilitě vypracovala Komise na jaře 2022 návrh změn nařízení (EU) 2017/1938 o bezpečnosti dodávek zemního plynu, pokud jde o jeho uskladňování, který spolunormotvůrci rychle přijali¹. Jejich součástí bylo zavedení cíle, který má zajistit, aby zásobníky byly do 1. listopadu naplněny z 90 % (cíl naplnění), doplněného o řadu průběžných cílů pro každý členský stát na únor, květen, červenec a září následujícího roku (trajektorie naplňování). Současně byly zavedeny požadavky na certifikaci provozovatelů skladovacích zařízení, aby se zlepšila kontrola nad strategickými aktivy a nemohlo dojít k tomu, že bude v zásobnících před zimou uskladněn nedostatek plynu.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032 ze dne 29. června 2022, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokud jde o uskladňování zemního plynu.

V důsledku těchto změn se dramatický scénář prudkého nárůstu cen plynu z roku 2022 již v letech 2023 a 2024 neopakoval a díky povinnosti certifikovat provozovatele skladovacích zařízení již nemůže dojít k situaci (která nastala v roce 2021), kdy by některé zásobníky plynu vlastněné třetími stranami byly před zimními měsíci záměrně naplněny nedostatečně nebo pozdě.

Situace na evropském trhu s plynem zůstává napjatá. Soutěž o celosvětové dodávky LNG se zvýšila a více než dříve jsme dnes vystaveni cenové volatilitě. Důkazem je vývoj cen na trhu s plynem během zimy 2024/2025.

Z hlediska bezpečnosti dodávek přináší existence cíle naplnění zásobníků a trajektorie naplňování větší předvídatelnost a vysílá důležité signály účastníkům trhu. Opatření přijatá Evropskou unií v této souvislosti situaci od roku 2022 zlepšila. V konečném důsledku je však nejdůležitějším cílem posílit bezpečnost dodávek v rámci energetického systému EU především na zimu, což znamená, že členské státy musí dodržet povinný cíl vztahující se k 1. listopadu.

Zároveň musí celkový rámec pro splnění tohoto cíle k 1. listopadu být během vtláčečního období dostatečně flexibilní, aby bylo možné rychle reagovat na neustále se měnící tržní podmínky, a zejména využít nejlepší nákupní podmínky. Účelem průběžných cílů naplnění, na nichž se členské státy každoročně dohodnou, je zajistit, aby byl splněn povinný cíl vztahující se k 1. listopadu. Tyto cíle jsou však pouze orientační a v případě potřeby je lze upravit tak, aby účastníci trhu měli v průběhu roku maximální flexibilitu. Tento přístup – ve spojení s lepší koordinací mezi členskými státy – zaručuje členským státům dostatečnou míru flexibility, aby mohly zásobníky plnit vlastním tempem. Zároveň se díky němu sníží zatížení soustavy a nebude docházet k narušení trhu.

Komise bude naplňování zásobníků i nadále bedlivě sledovat a prostřednictvím koordinace a aktivního dialogu s členskými státy, mimo jiné v rámci Koordinační skupiny pro otázky plynu, zajistí, aby případné významné a dlouhodobější odchylky od trajektorií naplňování neohrožily bezpečnost dodávek a aby byla zmírněna případná rizika. Kromě toho Komise při přezkumu rámce pro bezpečnost dodávek provede komplexní posouzení, aby analyzovala přidanou hodnotu případných trvalých opatření v oblasti uskladňování plynu pro bezpečnost dodávek po roce 2027.

c) Cíl návrhu

Změny nařízení (EU) 2017/1938, které se týkají uskladňování plynu, platí do konce roku 2025. Kvůli přetrvávající napjaté situaci na celosvětovém trhu s plynem je nezbytné platnost těchto ustanovení prodloužit i na období po roce 2025.

Evropská komise se zároveň chystá přezkoumat rámec EU pro energetickou bezpečnost a v této souvislosti posoudit, zda by případný legislativní návrh měl z hlediska naplňování zásobníků obsahovat pro členské státy trvalá opatření. Tento návrh však není plánován na příští rok.

Dočasné prodloužení stávajících ustanovení o uskladňování plynu je nezbytné pro další zajištění předvídatelnosti a transparentnosti při využívání zásobníků v celé EU.

• Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky

Ustanovení o uskladňování plynu byla do nařízení (EU) 2017/1938 včleněna nařízením (EU) 2022/1032 na období tří let. Na konci roku 2025 jejich platnost vyprší. Cílem návrhu je

stávající ustanovení dočasně prodloužit o další dva roky až do případného zavedení nového rámce energetické bezpečnosti, k čemuž by s největší pravděpodobností došlo v průběhu roku 2027. Prodloužení by bylo v souladu se stávající politikou a pomohlo by zlepšit energetickou bezpečnost a stabilitu trhu s plynem. Cílem návrhu na prodloužení platnosti není změnit žádné další aspekty ustanovení o uskladňování.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

V návaznosti na geopolitický vývoj vydala Komise v březnu 2022 sdělení „REPowerEU“ o společné evropské akci pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii. Komise následně předložila legislativní návrh (nařízení o uskladňování zemního plynu – nařízení (EU) 2022/1032), aby zajistila každoročně dostatečnou naplněnost zásobníků v zimě 2022/2023 a v dalších letech.

V rámci kontroly účelnosti stávajícího rámce energetické bezpečnosti uspořádala Komise veřejnou konzultaci, aby shromáždila názory široké škály zúčastněných stran na přínosy a možné budoucí výzvy pro Evropu v oblasti energetické bezpečnosti. Tato veřejná konzultace skončila v závěru listopadu 2024 a hodnotila rovněž ustanovení o uskladňování plynu a jejich příspěvek k celkové energetické bezpečnosti.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Tímto návrhem se mění nařízení (EU) 2017/1938, jehož právním základem byl čl. 194 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Týž článek je základem i tohoto návrhu.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Plánovaná opatření této iniciativy jsou plně v souladu se zásadou subsidiarity. Je třeba přijmout opatření na úrovni EU, neboť přerušování dodávek plynu do EU: i) představuje vysoké riziko, ii) mělo by významný dopad na mnoho členských států a iii) ovlivnilo by ceny plynu v celé EU.

- **Proporcionalita**

Iniciativa je v souladu se zásadou proporcionality. Ačkoli konečný roční cíl naplnění pro 1. listopad je stanoven nařízením, cíle zohledňují situaci jednotlivých členských států a kapacitu zásobníků nacházejících se na jejich území. Výjimky/odchyly stanovené nařízením (EU) 2017/1938 se týkají Nizozemska (čl. 6a odst. 3) a rovněž Rakouska, Česka, Maďarska, Lotyšska a Slovenska (čl. 6a odst. 2). Navrhovaná míra naplnění ve výši 90 % je nezbytná a přiměřená k zajištění bezpečnosti dodávek během zimy v případě vážného narušení dodávek, aniž by představovala nadměrnou zátěž pro členské státy, energetické společnosti nebo veřejnost.

Průběžné cíle naplnění se stanovují každoročně po konzultaci s členskými státy (prostřednictvím jejich účasti v Koordinační skupině pro otázky plynu). Tyto cíle umožňují dostatečnou míru flexibility, díky níž mohou členské státy zohlednit jak stávající energetickou situaci, tak základní ukazatele trhu s plynem.

- **Volba nástroje**

Předkládaným návrhem se mění nařízení (EU) 2017/1938, a proto je zvoleným nástrojem pozměňující nařízení. Vzhledem k tomu, že se nejedná o úplnou revizi nařízení, přepracování se nepovažuje za vhodné.

3. **VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ**

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Spolu s tímto návrhem byla vypracována zpráva o provádění a dopadu ustanovení o uskladňování plynu, jejímž závěrem je, že jak trajektorie naplňování zásobníků plynu, tak proces jejich certifikace měly pozitivní dopad na bezpečnost dodávek energie.

Komise předkládá po konzultaci s členskými státy výroční zprávy, které obsahují analýzu možných účinků nařízení na ceny plynu a potenciálních úspor plynu.

Kromě toho Komise jako součást kontroly účelnosti rámce energetické bezpečnosti a s cílem shromáždit názory široké škály zúčastněných stran uspořádala veřejnou konzultaci. Zahájena byla v září 2024 a trvala do listopadu 2024. Svě poznatky a názory poskytlo více než 100 účastníků. Vyjádřili se také k úloze uskladňování plynu v celkovém rámci energetické bezpečnosti. Na základě analýzy výsledků této veřejné konzultace může Komise dospět k závěru, že je nezbytná širší revize rámce energetické bezpečnosti, a v této souvislosti může navrhnout pokračování povinných průběžných a konečných ročních cílů pro plnění zásobníků. Proces revize však bude pravděpodobně trvat nejméně dva roky. Vzhledem k tomu, jak významnou úlohu uskladňování plynu dosud hrálo při zvyšování energetické bezpečnosti členských států, považuje se za nezbytné, aby byla platnost povinného cíle naplnění a požadavku týkajícího se průběžných cílů dočasně prodloužena.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

V rámci veřejné konzultace týkající se kontroly účelnosti byly zúčastněné strany konzultovány ohledně významu uskladňování plynu a užitečnosti stanovení povinných cílů naplnění.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

V průběhu roku 2025 hodlá Komise v rámci kontroly účelnosti celkového rámce energetické bezpečnosti pověřit externího dodavatele, aby provedl posouzení dopadů. Dodavatel bude rovněž požádán, aby současně shromáždil externí názory a odborné poznatky.

- **Posouzení dopadů**

Jak je uvedeno v předchozím odstavci, Komise má v úmyslu provést v průběhu roku 2025 posouzení dopadů. Jeho součástí budou i otázky týkající se ustanovení o uskladňování plynu. Vzhledem k tomu, že platnost stávajících ustanovení skončí v prosinci 2025, a nezbývá již tedy mnoho času, posouzení dopadů se u tohoto dočasného opatření neprovádí.

- **Základní práva**

Opatření umožní, aby byla podpora zacílena na některé z nejzranitelnějších zákazníků, zejména na ty, kteří již čelí energetické chudobě.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Dopad tohoto návrhu na rozpočet EU se týká výdajů na zaměstnance a dalších správních výdajů Generálního ředitelství (GR) pro energetiku Evropské komise. Cílem návrhu je prodloužit platnost ustanovení, která zlepšují architekturu EU v oblasti bezpečnosti dodávek plynu. Prodloužení platnosti těchto ustanovení by znamenalo zachování povinností pro členské státy a s tím i posílené úlohy GR pro energetiku v široké škále oblastí uvedených v původním návrhu. Konkrétně by šlo o:

- celkové řízení a provádění nařízení (1 ekvivalent plného pracovního úvazku – FTE),
- řízení posílené úlohy Koordinační skupiny pro otázky plynu (0,5 FTE),
- sledování naplněnosti zásobníků a vypracování specifikací technického provedení, jako jsou trajektorie naplňování (včetně ekonomické a technické analýzy a správy údajů) (1,5 FTE),
- posuzování oznámení v rámci sdílení břemene podle článku 6c (1 FTE),
- administrativní podporu (1 FTE).

Kromě toho budou provádění, koordinace a sledování tohoto pozměňujícího nařízení v členských státech vyžadovat dodatečné správní prostředky ve výši až 150 000 EUR ročně na oficiální pracovní cesty a setkání odborníků, zejména na zasedání Koordinační skupiny pro otázky plynu.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Všechna stávající ustanovení nařízení (EU) 2017/1938 týkající se uskladňování zemního plynu zavedená nařízením (EU) 2022/1032 by zůstala nezměněna, s výjimkou článku, který stanoví datum použitelnosti/platnosti. Toto datum by bylo změněno na 31. prosince 2027.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938, pokud jde o úlohu uskladňování zemního plynu pro zajištění jeho dodávek před zimním obdobím

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této smlouvy, s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V reakci na krizi v oblasti dodávek zemního plynu a bezprecedentní nárůst cen způsobený eskalací ruské vojenské agrese vůči Ukrajině od února 2022, které Unii přiměly jednat koordinovaně a komplexně s cílem zabránit potenciálním rizikům plynoucím z dalšího narušení dodávek plynu, bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032².
- (2) Nařízení (EU) 2022/1032 zavedlo změnou nařízení (EU) 2017/1938 dočasný právní rámec pro opatření týkající se úrovně naplnění podzemních zásobníků s cílem posílit bezpečnost dodávek zemního plynu v Unii, zejména chráněným zákazníkům.
- (3) Zásobníky plynu zajišťují v zimních měsících 30 % spotřeby zemního plynu v Unii a dostatečně naplněné podzemní zásobníky významně přispívají k bezpečnosti dodávek zemního plynu, neboť v případě vysoké poptávky nebo narušení dodávek poskytují dodatečný zdroj.
- (4) Stanovení povinného cíle, který má zajistit, aby zásobníky plynu byly do 1. listopadu naplněny z 90 % (cíl naplnění), doplněného o řadu průběžných cílů pro každý členský stát na únor, květen, červenec a září následujícího roku (trajektorie naplňování), sehrálo v energetické krizi vyvolané tím, že Rusko zneužilo dodávky plynu jako zbraň, a jeho invazi na Ukrajinu zásadní roli při: i) zvládnutí výpadků dodávek zemního plynu a ii) snižování nejistoty na trhu a cenové volatility.
- (5) Navzdory tomu, že se situace na trhu s plynem oproti období 2022–2023 podstatně zlepšila, zůstává evropský trh s touto komoditou napjatý. Intenzivnější soutěž o celosvětové dodávky LNG může členské státy vystavit většímu riziku cenové volatility. Vývoj cen plynu během zimy 2024/2025 může tento trend potvrdit. Za takové situace hrají zásobníky plynu i nadále stěžejní úlohu. Předvídatelné trajektorie naplňování zvyšují transparentnost a brání narušení trhu.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032 ze dne 29. června 2022, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokud jde o uskladňování zemního plynu (*Úř. věst. L 173, 30.6.2022, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1032/oj>*).

- (6) Povinnost členských států řídit se roční trajektorií naplňování a zajistit, aby bylo každoročně do 1. listopadu dosaženo cíle naplnění, skončí podle nařízení (EU) 2017/1938 dne 31. prosince 2025.
- (7) Zároveň musí celkový rámec pro splnění tohoto cíle k 1. listopadu být během vtláčecího období dostatečně flexibilní, aby bylo možné rychle reagovat na neustále se měnící tržní podmínky, a zejména využít nejlepší nákupní podmínky.
- (8) Účelem průběžných cílů naplnění, na nichž se členské státy každoročně dohodnou, je zajistit, aby byl splněn povinný cíl vztahující se k 1. listopadu. Tyto cíle jsou však pouze orientační a měly by umožňovat plnění zásobníků takovým způsobem, aby účastníci trhu měli v průběhu roku dostatečnou flexibilitu v souladu s doporučením XXX.
- (9) Posouzení stávajícího rámce energetické bezpečnosti provedené Komisí potvrdilo pozitivní dopad požadavků týkajících se naplňování zásobníků na bezpečnost dodávek plynu a tyto pozitivní účinky by měly být zachovány i po roce 2025.
- (10) Je proto nezbytné o dva roky prodloužit příslušná ustanovení o naplňování zásobníků plynu, která zajišťují předvídatelnost a transparentnost, pokud jde o využívání zásobníků plynu v celé Unii.
- (11) Nařízení (EU) 2017/1938 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,
PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změna nařízení (EU) 2017/1938

V článku 22 nařízení (EU) 2017/1938 se čtvrtý pododstavec nahrazuje tímto:

„Ustanovení čl. 2 bodů 27 až 31, článků 6a až 6d, čl. 16 odst. 3, článku 17a, článku 18a, čl. 20 odst. 4 a příloh Ia a Ib se použijí do 31. prosince 2027.“

Článek 2

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*